

▶ H₂O uw leven?

KROHNE

▶ achieve more

▶ Efficiënte drinkwatervoorziening ongeacht de capaciteit en ecologisch vriendelijke afvalwater behandeling?

Als één van de toonaangevende bedrijven in de proces meettechnologie, levert KROHNE een waardevolle bijdrage aan de vereisten van de water industrie. Naast een compleet product assortiment van flow- en niveau-meters, bieden wij onze klanten nu ook efficiënte analyse meters.

KROHNE's nieuw ontwikkelde elektro-magnetische flowmeter, de WATERFLUX is een complete meetoplossing voor water en afvalwater applicaties.

KROHNE – Water is onze wereld.

WATERFLUX 3070

Voor meer informatie zie onze website: www.krohne.com

ProMinent[®]

www.prominent.nl

Op papier klinkt het mooi: samenwerking in de afvalwaterketen kan beter. Het kan gemeenten en waterschappen veel geld opleveren, tot wel honderden miljoenen euro's per jaar. Waarom gebeurt het dan nog niet op grote schaal? De gemeente Kampen en waterschap Groot Salland vormen een uitzondering en werken al jaren samen aan het beheer van de rioolgemalen. Wat is het geheim van hun succes en wat kan dit betekenen voor de landelijke plannen van VNG en de Unie van Waterschappen?

Gemeenten en waterschappen kunnen onder meer samenwerken bij het beheer en onderhoud van rioolgemalen (Foto: Arveon)

Goede samenwerking in de afvalwaterketen ontstaat niet bij toeval

Gemalenbeheer 2.0 als speerpunt

Door Dick Vat

'Geen woorden maar daden' is altijd de insteek geweest van de gemeente Kampen en het waterschap Groot-Salland. Meer dan tien jaar geleden gingen zij samenwerken bij verschillende, soms elkaar overlappende taken in de afvalwaterketen. Sindsdien is die samenwerking steeds uitgebreid; wederzijds vertrouwen was daarbij hét sleutelwoord. Dat laatste is een van de belangrijkste lessen die in het algemeen getrokken kunnen worden uit deze samenwerking.

Tastbare resultaten

Het uitvoeren van het beheer en onderhoud van rioolgemalen en bergbezinkbassins door waterschap Groot Salland is een van de speerpunten bij de samenwerking met Kampen en enkele andere omliggende gemeenten zoals Raalte en Olst/Wijhe. De gemeenten blijven bestuurlijk verantwoordelijk voor de afvalwaterzorgplicht, maar besteden een aantal operationele taken, zoals periodiek onderhoud en het verhelpen van storingen, uit aan het waterschap. De uitgangspunten van de samenwerking zijn vastgelegd in een afvalwaterakkoord, de concrete werkwijze in beheerplannen per object. Tastbare resultaten zijn vermindering van vervuiling door calamiteiten en lagere beheerkosten.

Cultuurverschillen

Landelijk is er behoefte aan goede voorbeelden van succesvolle samenwerking in de afvalwaterketen. Dit was voor de themagroep Stedelijk Water van Waternetwerk aanleiding om het afgelo-

pen najaar een studiemiddag te organiseren over de mogelijke vormgeving van het beheer van rioolgemalen in de toekomst: Gemalenbeheer 2.0.

Initiatiefnemer Arjan Budding van waterschap Vallei & Eem constateert grote cultuurverschillen in het gemalenbeheer bij gemeenten en bij waterschappen. De huidige taakverdeling in de afvalwaterketen stamt uit de jaren zeventig van de vorige eeuw. Sindsdien is de werkwijze in het beheer van vrijwel dezelfde typen rioolgemalen door gemeenten en waterschappen uit elkaar gegroeid. Vooral het verschil tussen waterschappen en kleinere gemeenten is soms zeer groot. Dat gaat ten koste van de efficiëntie, met onnodige milieubelasting en hogere kosten tot gevolg. Kampen en Groot Salland lieten in hun presentatie zien dat het anders kan.

"Het is tijd om de status quo te doorbreken en te komen tot een nieuw elan", stelt Budding. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) hebben enkele jaren geleden al richtlijnen opgesteld voor het sluiten van regionale afvalwaterakkoorden. Kampen en Groot Salland hebben hun samenwerking volgens deze lijn ingericht.

Status quo

Maar hoe is de slag te maken naar het afvalwaterbeheer van de toekomst, ofwel 'afvalwaterbeheer 2.0'? Om de huidige kansen te benutten moeten eerst blokkades uit de weg worden geruimd op technisch, organisatorisch en bestuurlijk vlak.

Koersbepalend in water, energie en bodem!

GMB is volop in beweging. Wij stimuleren onszelf en de markt graag om te zoeken naar innovatieve oplossingen voor de uitdagingen van deze tijd. Uitdagingen die vragen om een open houding, een proactieve opstelling en samenwerking met partijen in de keten. GMB wil voor haar opdrachtgevers een partner zijn die functioneert als verbindende schakel wanneer het gaat om water, energie en bodem. Een multidisciplinaire en betrouwbare partner die denkt én doet en daarbij de hele keten als haar werkgebied ziet.

GMB ontwerpt, realiseert en onderhoudt onder meer drinkwater- en afvalwaterzuiveringsinstallaties, pompen en gemalen, waterbergingen, riool- en persleidingen, dijken en kades. We reinigen en saneren (water)bodems en bouwen installaties die afval(water) omzetten in energie. In eigen installaties halen we biogranulaat en energie uit slib. En we realiseren voorzieningen voor een optimale mobiliteit en logistiek, zoals verkeersknooppunten, haventerreinen en loodsen.

Laat u informeren over de nieuwste ontwikkelingen en de koers die GMB vaart.
Bel voor meer informatie (0488) 44 94 49 of kijk op www.gmb.eu

Vooraf door nieuwe IC-technologie zijn er nu veel meer mogelijkheden dan voorheen om afvalwaterstromen te monitoren en te sturen. Het pompregiem van rioolgemalen is daarbij een bepalende factor. Het inzicht in de milieueffecten van sturing in het afvalwatersysteem is sterk toegenomen, waardoor het mogelijk is nauwkeuriger de optimale afvoercapaciteit van rioolgemalen te bepalen. Om deze kansen goed te kunnen benutten, is samenwerking absoluut noodzakelijk. Alleen dan is het mogelijk om gegevens uit te wisselen en te vertalen naar bruikbare informatie voor het doen van kosteneffectieve investeringen en het efficiënt uitvoeren van operationele beheertaken.

Personele problemen

Uitbesteding aan het waterschap van beheer en onderhoud van gemalen is een van de meest voor de hand liggende opties bij samenwerking in de afvalwaterketen. Uit de discussies tijdens de studiemiddag van Waternetwerk bleek dat personele problemen van een ervaren medewerker, bijvoorbeeld pensionering, vaak de aanleiding voor verandering zijn. Naar verwachting zullen dergelijke problemen in toenemende mate een belangrijke motivatie vormen voor structurele samenwerking. Ook op landelijk niveau wordt het dreigende tekort aan ervaren personeel gezien als een risico voor de continuïteit van de watersector.

Relaxte aanpak

Op lokaal bestuurlijk niveau wordt de noodzaak tot samenwerking tussen gemeenten onderling en met het waterschap niet altijd even sterk gevoeld. Kampen en Groot Salland lieten zien dat samenwerken eigenlijk niet moeilijk is. Met gevoel voor humor werd geschetst dat pragmatisch samenwerken milieuwinst en kostenvoordelen oplevert. Uit de discussie na afloop bleek, dat deze relaxte aanpak niet bij toeval is ontstaan. Het waterschap werkt al enkele decennia bewust aan het versterken van het vertrouwen tussen waterschap en inliggende gemeenten. Kampen speelt hier slagvaardig op in en stelt het belang van burger en milieukwaliteit

voorop. De vraag blijft dus: waarom gaat het samenwerken in veel gevallen zo moeilijk?

Principeakkoord

Begin 2010 hebben de UvW en de VNG, na stormachtige discussies, een principeakkoord gesloten. Zij verwachten jaarlijks 380 miljoen euro te besparen in de afvalwaterketen. VNG en UvW hebben vervolgens in april bij de minister van VROM een uitgewerkt voorstel ingediend voor het verbeteren van de doelmatigheid binnen de afvalwaterketen. Dit voorstel gaat uit van juridisch verankerde, regionale samenwerkingsverbanden. In deze plannen wordt onderscheid gemaakt tussen investeringsprogramma's per gemeente en een regionale uitvoering van operationele taken. In het regeerakkoord geeft de nieuwe regering aan dat zij met de verschillende overheden wil werken aan een zo doelmatig mogelijk waterbeheer. Zij zet hiermee de door het vorige kabinet ingezette lijn voort. De nieuwe 'aanpak afvalwaterketen' van VNG en UvW is onderdeel van het landelijke traject 'doelmatig waterbeheer'. Het kabinet geeft gemeenten en waterschappen de komende jaren de ruimte om de afvalwaterketen regionaal uit te werken en in te vullen.

Objectieve informatie

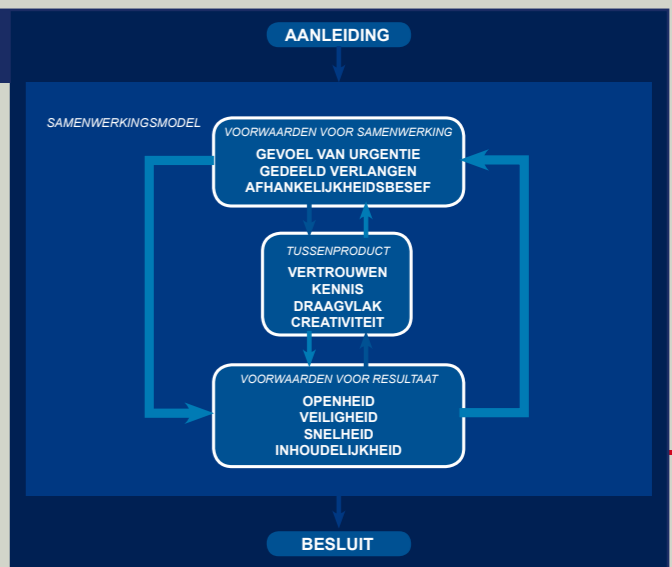
VNG en UvW starten in 2011 met de regionale implementatie van de samenwerkingsplannen. Bovendien zijn eind vorig jaar de benchmarkresultaten van zowel de waterschappen als de gemeentelijke rioleringszorg gepubliceerd. Waterschappen en gemeenten hebben zo objectieve informatie in handen om hun prestaties in de afvalwaterketen te vergelijken met die van anderen. Samen met de resultaten van de benchmarks, kan het initiatief van VNG en UvW een doorslaggevende rol spelen bij het bereiken van de noodzakelijke cultuuromslag bij samenwerking in de afvalwaterketen.

Model voor samenwerking

Bij de brainstormsessie over de bestuurlijke aspecten is gebruikgemaakt van een theoretisch samenwerkingsmodel dat met succes is toegepast bij regionale gebiedsontwikkeling. Dat model onderscheidt de volgende drie aspecten:

- voorwaarden waaraan minimaal voldaan moet worden (o.a. gevoel voor urgentie);
- tussenproducten tijdens het proces (o.a. vertrouwen);
- voorwaarden om tot concrete resultaten te komen (o.a. openheid).

Het blijkt dat vaak niet aan de minimale voorwaarden wordt voldaan om aan samenwerking te beginnen. Het gaat dan vooral om het ontbreken van het gevoel van urgentie en van wederzijdse afhankelijkheid, het van elkaar kunnen leren. Regionaal zou hier dus aan gewerkt moeten worden.

(Bron: Annemarieke Verbout en Anjo Travaille, NLBWikipedia, Interventietechnieken)